

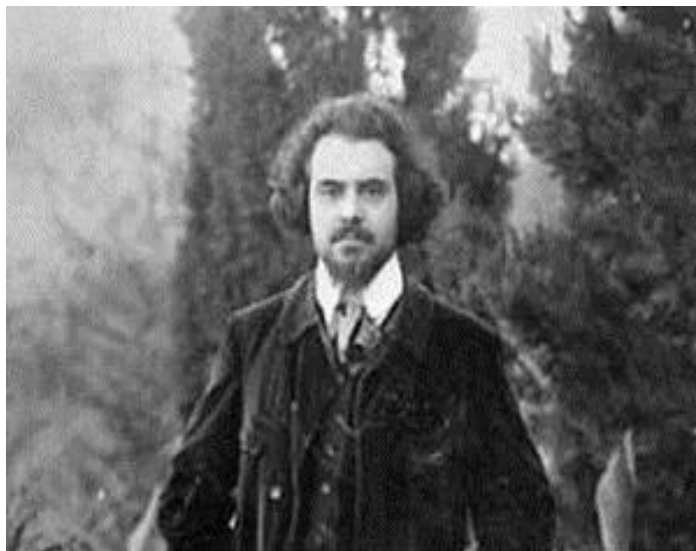
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИХ ТА
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ІСТОРІЇ БІЛОРУСІ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

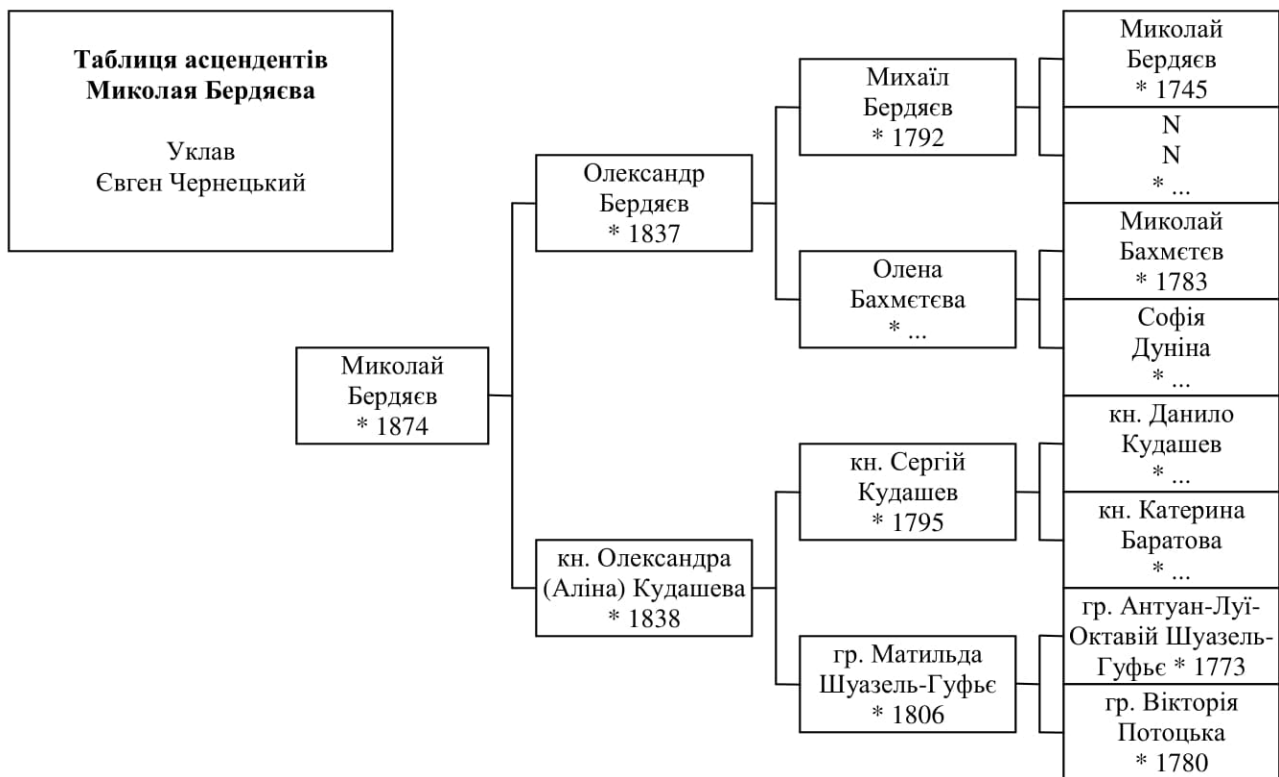
“СЬОМІ БЕРДЯЄВСЬКІ ЧИТАННЯ”

7 червня 2019 року

Біла Церква

2019

УДК 37.013"1920"

Ярмола О. В., канд. філос. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Велика К. І., асистент кафедри іноземних мов

Білоцерківський національний аграрний університет

НАВЧАЛЬНА І ВИХОВНА РОБОТА В БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ТЕХНІКУМІ У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 1920-Х РОКІВ

Історії становлення на початку 1920-х років Білоцерківського технікуму присвячені фундаментальні дослідження, які вийшли друком в 1990-х – на поч. 2000-х років [1-3]. Окремі дослідження були присвячені викладацькому та адміністративно-технічному персоналу. Зокрема це стосується такої неординарної постаті, як Дмитро Леонідович Похилевич [4]. Окрім цього, періоду першої половини 1920-х років присвячені збірки документів [5]. Проте, ще й сьогодні, головним джерелом інформації про роботу Білоцерківського технікуму у цей період залишаються архівні фонди [6].

В Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України у фонді 166 (Народний комісаріат освіти) (оп. 3, спр. 1198) зберігається цікавий документ, який відображує навчальні та виховні процеси, які відбувалися у Білоцерківському сільськогосподарському технікумі у 1923-24 навчальному році.

В історичній довідці про технікум, зазначається, що сама ідея утворення такого навчального закладу виникла у місцевих агрономів ще в 1918 році, але проект про

організацію сільськогосподарської школи в Білій Церкві не знайшов підтримки серед тодішнього керівництва Васильківського повіту. У кінці 1919 року до ініціативної групи з агрономів приєдналися деякі лектори природознавства з місцевих шкіл і було розроблено статут "Вільного технікуму". Але й ця ініціатива не була підтримана. Лише у 1920 році справа зрушила з місця і проект організації технікуму був підтриманий. 20 травня 1920 року постановою повітревкому технікуму як господарча база передається Олександрійський парк, Фастівський і Оленівський радгоспи.

В результаті вже з жовтня 1920 року до занять приступило 120 студентів. 16 травня 1921 року відбулося об'єднання із Білоцерківським промисловим технікумом.

У 1923-24 навчальному році технікум мав два відділення: агрономічне (по фаху - рослинництво) та механічне (по фаху - машинобудівництва). Механічний відділ розвинувся з Промислового технікуму і у 1924 році здійснив перший випуск (3 особи).

В цей час білоцерківський технікум брав активну участь у організації сільськогосподарської виставки. Відбувалася активна співпраця з місцевою сільськогосподарською кооперацією. Студенти і викладачі брали участь у роботі селекційної станції, зокрема у розробці науково-дослідних завдань. Проте, незважаючи на великий ентузіазм на агрономічному і механічному відділеннях відчувався брак підручників, обладнання та ін.

Викладачами технікуму в цей час працювали: Лоренцо Дмитро Миколайович (технічна механіка, трактори і мотокультура, рільнича механіка, проектування, с.-г. машини), Козелкін П.М. (анатомія і фізіологія тварин, мікробіологія, ветеринарія), Шевченко В.М. (фітопатологія), Лебедев В.Н. (селекція і насінництво), Янушкевич Антон Лукич (організація особистого господарства, с.-г. економіка, с.-г. кооперація), Шуровський О.М. (опір матеріалів, термодинаміка, парові машини, проектування), Крижанівський І.І. (гуманітарні науки) (вибув з технікуму), Ахрімівич О.З. (біологія і генетика, статистика, хліборобство), Кораб Й.Й. рослинництво, ентомологія), Шабатін Іван Никітіч (політичні дисципліни) (вибув з технікуму), Верле (земельне законодавство) (вибув з технікуму), Якерин Олександр Абрамович (закордонна література), Якіменко Кирило Іванович (деталі машин), Питюх Йосип Васильович (технічна механіка).

Адміністративно-технічний персонал технікуму складався з наступних осіб: Похилевич Д.Л. (керуючий і політкомісар), Бондаренко Тарас Іларіонович (декан механічного відділення), Протас Я.Г. (декан агровідділу), Фоменко О.М. (секретар правління), Коваль С.Н. (бухгалтер), Кузяк В.І. (помічник бухгалтера), Здановський Й.Н. (зав. книгозбірнею), Бузинна В.М. (рахівник), Остахнович П.М. (комендант будинку), Олещук О.А. (сторож брами), Вайнтрауб Ф.С. (кур'єр), Полевський В.Н. (лаборант), Бойко З.М. (кучер), Янушкевич Антон Лукич (зав. шкільним господарством), Бояршинова Н.Ф. (діловод), Будько Д.М. (технік-хлібороб), Фудима Й.М. (садовник), Березовський (інструктор), Дубовик М.М. (пасічник), Тукалевський М.О., Іщук Я. (охоронець), Дерош В., Ліщишин С.Н.

Станом на березень 1924 року в технікумі навчалось²⁴:

На механічному відділенні:

1 курс	65
2 курс	28
3 курс	27
Разом	120

На агрономічному відділенні:

1 курс	37
2 курс	25
3 курс	32
Разом	94

²⁴ ЦДАВОВ України. Ф. 166. Оп. 3. Спр. 258. Арк. 4 зв.

Таким чином до середини 1920-х років Білоцерківський технікум, який охоплював навчанням студентів на двох відділеннях: агрономічному та механічному був важливим місцем підготовки фахівців з вищою сільськогосподарською освітою для господарств не лише Білоцерківщини, а й в цілому тогочасної України.

Література і джерела:

1. Білоцерківський державний сільськогосподарський інститут: 75 років: Минуле і сучасне / В. М. Власенко, М. Я. Молоцький, Ю. О. Павловський, Б. Й. Кашкін. – К.: Урожай, 1995. – 272 с.
2. Власенко В. М., Чернецький Є. А., Коріння Білоцерківського державного аграрного університету. – Біла Церква, 2000. – 36 с.
3. Власенко В. М., Стародуб О. В., Чернецький Є. А. Білоцерківський аграрний університет: від витоків до сьогодення. – Біла Церква, 2005. – 224 с.
4. Ярмола О. Життєвий шлях Дмитра Леонідовича Похилевича // Хронос. Зошит IV. Матеріали засідання краєзнавчого клубу 17 листопада 2016 р. / Під загальною редакцією Євгена Чернецького. – Біла Церква, 2016. – С. 31-42.
5. Ярмола О. Документи з історії Білоцерківського сільськогосподарського технікуму 1923-1928 рр. (за матеріалами проколіїв засідань президії Білоцерківського окружного виконавчого комітету та Білоцерківської окружної економічної наради) // Хронос. Зошит V. Матеріали засідання краєзнавчого клубу 1 березня 2017 р. / Під загальною редакцією Євгена Чернецького. – Біла Церква, 2017. – С. 33-53.
6. ЦДАВОВ України. Ф. 166. Оп. 3. Спр. 258.

Овчаренко А. О. Автокефалія як фактор становлення держави	39
Макарчук В. В. Методологічні підходи дослідженні поняття «правовий статус»	41
Мельник О. Г. Зростання ролі місцевої влади при вирішенні питань управління твердими побутовими відходами за європейськими стандартами в Україні в умовах децентралізації	43
Шумский И. И. Тенденции развития системы образования в теории неоконсерватизма	45
Карпусь Д. О. Бачення П.П. Смірнова економічної кризи в Московській державі кінця XVI першої половини XVII століття	47
Чернецький Є. А. Генеалогічні чинники соціалізації та формування світогляду Миколая Бердяєва	49
Ярмола О. В., Велика К. І. Навчальна і виховна робота в Білоцерківському сільськогосподарському технікумі у першій половині 1920-х років	52